

Azərbaycan beynəlxalq tranzit imkanlarını genişləndirir

“Biz elə işləməliyik ki, neftin qiymətindən asılılığı aradan götürək. Mən bunu dəfələrlə bəyan etmişəm və son illərdə qeyri-neft sektorunun inkişafı, bax, bu məqsədi güdür. Əgər biz bu islahatları aparmasaydıq, bu gün çox ağır vəziyyətdə ola bilərdik.” Bu fikirləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev ötən ilin sonunda Zira Mədəniyyət Mərkəzinin və Eko-parkın açılışında iştirakı zamanı bildirib.

Artıq iqtisadiyyatın bütün aparıcı sahələrində köklü dəyişiklikləri təmin etmiş, böyük uğurlara nail olmuş Azərbaycan da iqtisadi islahatlar yeni mərhələyə qədəm qoyur. Xüsusilə də nəqliyyat infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi istiqamətində də davamlı və məqsədyönlü iş aparılır. Ölkənin nəqliyyat sisteminin inkişafına çoxmilyardlı sərmayələr yatırılır, respublikada ən müasir beynəlxalq standartlara uyğun avtomobil yollarının inşası və modernizasiyası həyata keçirilir. Dəniz donanmasının arsenalı yeniləşdirilir, Bakı şəhərinin Ələt qəsəbəsində Xəzərdə ən böyük beynəlxalq dəniz ticarət limanı kompleksi tikilir. Hava gəmiləri parkı ən müasir təyyarələrlə təchiz edilir, yeni beynəlxalq aviareyslər açılır, ölkənin əsas regional mərkəzlərində beynəlxalq hava limanları fəaliyyət göstərir. Ölkənin dəmir yolu nəqliyyatı “Azərbaycan Respublikasında dəmir yolu nəqliyyat sisteminin 2010-2014-cü illərdə inkişafına dair Dövlət Proqramı” əsasında yenidən qurulub. Nəqliyyat sferasında daha uzaq hədəfləri nişan alan geniş perspektivli quruculuq işləri “Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış” İnkişaf Konsepsiyası çərçivəsində reallaşdırılır. Bütün bunlar bir daha onu göstərir ki, Azərbaycan cəmiyyətinin inkişafının müasir mərhələsi nəqliyyat sferasının artan rolu ilə xarakterizə olunur. Özünün geosiyasi mövqeyinə görə Azərbaycan Şimal-Cənub, Şərq-Qərb nəqliyyat marşrutlarının kəsişdiyi məkanda yerləşir. Əlverişli coğrafi vəziyyəti ona həm özünün sahib olduğu zəngin karbohidrogen resurslarının, həm də qonşu Asiya ölkələri neftinin, neft-qaz məhsullarının Avropa bazarlarına daşınmasında çoxistiqamətli logistik imkanlar yaradır. Bu, bir daha ondan irəli gəlir ki, Azərbaycandan keçən Şərq-Qərb dəhlizi - TRACECA (TRASEKA) Avropa ilə Asiyayı birləşdirən ən kiçik marşrut hesab edilir. İndi respublikamız xaricə çıxışı olan 7 neft və qaz magistral kəmərlərinə malikdir. Azərbaycan özünün tranzit imkanlarından səmərəli istifadə edərək, mühüm regional nəqliyyat infrastruktur layihələrinin təşəbbüsçüsü və stimullaşdırıcısı kimi bu istiqamətdəki fəaliyyətini genişləndirir.

Bunların arasında Azərbaycanla Türkiyəni, bütövlükdə isə Avropa ilə Asiyayı birləşdirəcək, müasir dünyanın 100 layi-

həsi siyahısına daxil olan Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xəttinin inşası xüsusi strateji əhəmiyyət daşıyır. Artıq reallaşmaqda olan bu dəmir yolu xətti üzrə hər il milyonlarla ton yük daşınacaq. Gələcəkdə isə onun rolu sənişin daşınmalarında da artacaq. Beləliklə də çox mühüm transmilli neft-qaz kəmərlərinə malik Azərbaycan bu strateji layihənin reallaşması ilə özünün nəinki regionda, bütövlükdə Avrasiyada əhəmiyyətini artıracaq. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xəttinin işə düşməsi Azərbaycanın iqtisadi qüdrətinin artırılmasında yeni mühüm strateji amilə çevriləcəkdir.

Nazirlər Kabinetinin 2015-ci ilin doqquz ayının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunmuş iclasındakı nitqində Prezident İlham Əliyev nəqliyyat sektorunun gələcək inkişafının daha da düşünlü müşəkildə olmasının vacibliyini xüsusi vurğulayıb. Ölkə başçısı bildirib ki, hazırda dünyada yükdaşımaqlar uğrunda mübarizə gedir: “Bu gün yeni tranzit marşrutları açılır. Bölgə ölkələri rəqabət aparır. Bu da təbiidir, o vaxta qədər ki, bu, sağlam rəqabətdir. Azərbaycan da burada passiv bir müşahidəçi olmamalıdır. Bəzi hallarda gözəyirik kimsə gəlib bizim qapımızı döysün ki, gəlin biz sizdən yük keçirək. Biz özümüz təşəbbüs göstərməliyik, yükləri müəyyən etməliyik, yaxşı şərtlər ortaya qoymalıyıq. Ona görə, bu, çox ciddi məsələdir.”

Prezident İlham Əliyev onu da qeyd edib ki, bu il Azərbaycanın tranzit imkanlarını genişləndirmək üçün çox əlaqədar hadisələr baş verib. Avqust ayında Çindən Qazaxıstan ərazisindən keçməklə Azərbaycana birinci konteyner qatırı gəlib. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun tikintisinə Azərbaycanın məsuliyyət daşdığı hissəsi artıq istifadə üçün hazırdır: “Bildiyimə görə, Türkiyə ərazisində son işlər aparılır. Verilən məlumata görə, gələn il Türkiyə ərazisində də bu xətt hazır olmalıdır. Belə olan halda bütün müvafiq qurumlar, əlbəttə ki, koordinasiya şəklində işləməlidir və bu xətt bizə çox böyük xeyir gətirəcək. Eyni zamanda, Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizi ilə bağlı çox yaxşı nəticələr var və bu da Azərbaycanın geosiyasi, geo-iqtisadi önəmini daha da artıracaq. Nəqliyyat sektoru gələcək inkişafımız üçün çox mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Həm Şimal-Cənub, həm Şərq-Qərb nəqliyyat dəhlizləri Azərbaycanın ərazisindən keçməlidir. Bu gün Azərbaycan ərazisindən yük daşımaları aparılır, ancaq bəzi hallarda yüklərin həcmi azalır. Bunun obyektiv səbəbləri var. İndi biz onu da qeyd etməliyik. İndi dünyada böhran yaşanır, həm Asiyada, həm Avropada, ümumiyyətlə, iqtisadi fəallıq böyük dərəcədə aşağı düşüb. Asiya, Avropa bizim ərazimiz vasitəsilə ticarət aparır. Ona görə, obyektiv səbəblər də, sub-

yektiv səbəblər də var.” Eyni zamanda, “Azərbaycan Respublikasının Tranzit Yükdaşımaqlar üzrə Koordinasiya Şurasının tərkibi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2015-ci il 21 oktyabr tarixli Fərmanı bu sahənin ölkə üçün əhəmiyyətini bir daha göstərir.

Həmçinin bu məsələ Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Gürcüstana səfəri zamanı da aktual olub. Tbilisidə Prezident İlham Əliyev mətbuata bəyanatla çıxışında qeyd edib: “Biz çox istəyirik ki, Gürcüstan və Azərbaycan yükdaşıma sahəsində bir mövqedən çıxış etsinlər. Biz ölkə ərazisində keçən yüklərin həcmi böyük dərəcədə artırmaq üçün vahid tarif siyasəti apara bilərik. Bu, mümkündür. Hesab edirəm ki, gələcəkdə yük göndərməsi mümkün olan ölkələrdə birgə təqdimat mərasimləri də keçirilə bilər. Bu gün dünyada yüklər uğrunda mübarizə gedir. Əsas məsələ ondan ibarətdir ki, bu, sağlam mübarizə, sağlam rəqabət olsun. Əgər belə olarsa, onda Gürcüstanın və Azərbaycanın təklif etdiyi tranzit imkanları əlbəttə ki, üstünlük təşkil edəcək.”

Bundan əlavə, “Şimal-Cənub” Beynəlxalq Nəqliyyat Dəhlizinin Azərbaycan Respublikasının ərazisindən keçən hissəsində işlərin sürətləndirilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 7 dekabr 2015-ci il tarixli Sərəncamı Azərbaycanın bu sahədə görülən işlərin sürətləndirilməsinə imkan verəcək. Belə ki, “Şimal-Cənub” Beynəlxalq Nəqliyyat Dəhlizinin təsisçiləri olan Rusiya, İran və Hindistan arasında ticarət əlaqələrinin geniş potensiala malik olması, bu dəhlizin iştirakçısı qismində Azərbaycanın əlverişli tranzit imkanlarından geniş istifadəsini, habelə Azərbaycan dəmir yollarının İran dəmir yolları şəbəkəsi ilə əlaqələndirilməsi üçün təxirəsalınmaz tədbirlərin görülməsini zəruri edir.

Prezident İlham Əliyevin Çin Xalq Respublikasına dövlət səfəri çərçivəsində “Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Çin Xalq Respublikası Hökuməti arasında “İpək Yolu İqtisadi Kəməri”nin yaradılmasının birgə təşviqinə dair Anlaşma Memorandumu”nun, “Azərbaycan Respublikasının Nəqliyyat Nazirliyi və Çin Xalq Respublikasının Nəqliyyat Nazirliyi arasında nəqliyyat sahəsində əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu”nun, “Azərbaycan Dəmir Yolları” Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti ilə Çin Xalq Respublikasının Milli Dəmir Yolu Administrasiyası arasında dəmir yolu nəqliyyatı sahəsində əməkdaşlıq haqqında Saziş”inin imzalanması və digər bu kimi addımlar ölkəmizin beynəlxalq nəqliyyat imkanlarını geniş şəkildə dəyərləndirməsinin əhəmiyyətini bir daha nümayiş etdirir.